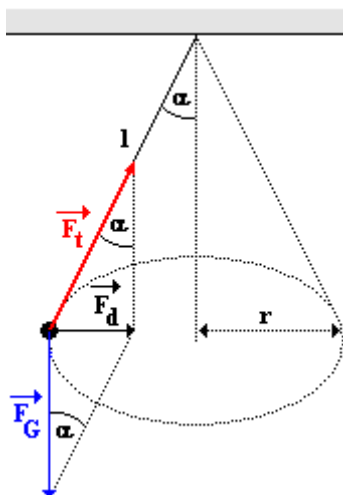

***Kónické kyvadlo

Kónické kyvadlo lze realizovat v praxi tak, že zavěsíme těleso zanedbatelných rozměrů na dostatečně dlouhý závěs, jehož hmotnost je vůči hmotnosti tělesa zanedbatelná. [Kyvadlu](#) udělíme takovou [rychlost](#), aby závěs opisoval plášť rotačního kužele. Jedná se tedy vlastně o [pohyb hmotného bodu](#) a tenkém závěsu zanedbatelné hmotnosti.

Hmotný bod se pohybuje po kružnici. To znamená, že na něj musí působit [dostředivá síla](#) $\vec{F}_d$, která [pohyb po kružnici](#) způsobuje. Tato [síla](#) je [výslednicí sil](#), které působí na hmotný bod: síly tíhové $\vec{F}_G$ a [tahové síly](#) $\vec{F}_t$ závěsu kyvadla (viz obr. 15).

Obr. 15

Podle obr. 15 platí: $\operatorname{tg} \alpha = \frac{F_d}{F_G} = \frac{m \omega^2 r}{mg} = \frac{\omega^2 r}{g}$. Kyvadlo je charakterizováno délkou závěsu, proto vyjádříme poloměr [kružnice](#), po které obíhá hmotný bod, pomocí této délky závěsu. Ze vztahu $\sin \alpha = \frac{r}{l}$ lze psát $r = l \sin \alpha$. Po dosazení dostaneme $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\omega^2 l \sin \alpha}{g}$. Odtud vyjádříme úhlovou [frekvenci](#) ω . Uvědomíme-li si, že $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}$, lze psát $\omega = \sqrt{\frac{g}{l \cos \alpha}}$.

Pro $\alpha = 0^\circ$ je $\cos \alpha = 1$ a získáme vztah pro úhlovou frekvenci stejný jako u [matematického kyvadla](#): kónické kyvadlo tedy v tom případě přejde na kyvadlo matematické.

© Encyklopedie Fyziky (<http://fyzika.jreichl.com>); Jaroslav Reichl, Martin Všeticka

Licence <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> zakazuje úpravy a komerční distribuci.